

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN VEROJAOSTOLLE

XTX FINLAND OY:N KIRJALLINEN LAUSUNTO

ASIA: HE 156/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain eräiden säännösten kumoamisesta

1. Johdanto

XTX Finland Oy ("XTX") esittää kunnioittavasti tämän kirjallisen asiantuntijalausunnon vastauksena verojaoston 13.11.2025 esittämään pyyntöön. Lausunnon tarkoituksena on auttaa jaostoa arvioimaan hallituksen esityksen HE 156/2025 vp ("Esitys") käytännön vaikutuksia, jotka seuraavat alemman sähköveroluokan poistamisesta kaikilta datakeskuksilta.

Lausuntomme tarkoituksena on tukea jaostoa seuraavasti:

1. selittämällä operatiiviset realiteetit, joissa korkean lisäarvon suurteholaskentaa ("HPC") datakeskustoiminnassa harjoitetaan
2. kuvaamalla, miten alemman sähköveroluokan poisto ilman toimivaa korvaavaa tukimekanismia vaikuttaisi Suomessa meneillään olevaan laajamittaiseen teknologiainvestointiin;
3. tarjoamalla käytännön ehdotuksia Esityksen parantamiseksi; ja
4. selvittämällä tarpeelliset taustatiedot XTX Marketsista ja sen suomalaisista investoinneista Esityksen vaikutusten ymmärtämiseksi.

Esitys ei sisällä korvaavaa verotukea tai muuta tukimekanismia, jonka hallitus on ilmoittanut erikseen tarvittaessa luovansa lisäarvoa tuovien datakeskusinvestointien varmistamiseksi. Nämä toimenpiteet ovat olennaisia Esityksen todellisten vaikutusten ymmärtämiseksi. Datakeskusoperaattoreiden toiminnan ennustettavuuden ja Suomen taloudellisen kilpailukyvyn varmistamiseksi tällaisista mekanismeista tulisi säätää Esityksessä eikä määrittää erikseen. Siksi lausuntomme keskittyy ehdotetun alemman veroluokan poiston käytännön taloudellisiin ja investointeja koskeviin vaikutuksiin.

2. Taustatietoa XTX Marketsista (kontekstin hahmottamiseksi)

XTX Markets on pitkään toiminut globaali kvantitatiivinen finanssiteknologiayritys. XTX Markets Ltd perustettiin vuonna 2015, mutta liiketoiminta aloitettiin jo vuonna 2009 ennen sen erottamista erilliseksi yhtiöksi GSA Capitalissa, joka on merkittävä Mayfairissa toimiva kvantitatiivinen hedge-rahasto. XTX:n pääkonttori sijaitsee Lontoossa, ja se toimii merkittävimmillä rahoitusmarkkinoilla maailmanlaajuisesti.

Säännellyt toiminnot

XTX:n kansainvälistä liiketoimintaa harjoitetaan säännellyissä yhtiöissä, esimerkiksi:

- **Yhdistynyt kuningaskunta:** Financial Conduct Authorityn (FCA) sääntelemä ja myöntämät luvat
- **Yhdysvallat:** rekisteröity Yhdysvaltain arvopaperimarkkinaviranomaisille (SEC)
- **Ranska:** Finanssialan ohjausviranomaisen ACPR:n myöntämät luvat ja rahoitusmarkkinaviranomaisen AMF:n valvoma

XTX:llä on toimistot Lontoossa, Pariisissa, New Yorkissa, Singaporessa, Intiassa ja Suomessa ja se toimii kattavien hallinto-, compliance-, riskienhallinta- ja toiminnan jatkuvuuden standardien mukaisesti.

Liiketoiminnan luonne

- XTX on yksi maailman suurimmista riippumattomista likviditeetin tarjoajista osakkeiden, valuuttojen, hyödykkeiden ja muiden omaisuusluokkien alalla.
- XTX toimii globaalien markkinoiden vakauttajana varmistaen oikeudenmukaisen ja tehokkaan hinnoittelun.
- XTX on pitkäjänteisesti tukenut hyväntekeväisyydellä koulutusta, tiedettä ja humanitaarisia hankkeita.

Teknologinen jalanjälki

XTX käyttää laskentatehoa yksinomaan suurteholaskentaan (HPC), jota tarvitaan kvantitatiiviseen tutkimukseen, tieteelliseen mallintamiseen, simulointiin ja mallien kehittämiseen. XTX:

- **ei** harjoita kryptovaluutan louhintaa;
- **ei** käytä proof-of-work- tai lohkoketjun validointiin tarkoitettua infrastruktuuria;

- **ei** ylläpidä kuluttajille suunnattua pilvipalvelua tai isännöi spekulatiivista tai suureen kielimalliin perustuvaa kielimallia (Large Language Model, LLM);
- **ei** tarjoa laskentatehoa lyhytaikaisesti vuokralle.

XTX:n laskentatehtävät ovat pitkäaikaisia, ennustettavia ja tuottavat huomattavasti enemmän taloudellista arvoa megawattituntia kohti kuin lyhytaikaiset laskentatehtävät. Vaikka sähköveron muutos sama kaikille datakeskustoimijoille, sen taloudelliset seuraukset eivät: Esityksen riskinä on lisäarvoa tuottavien, useamman vuosikymmenen kestävien HPC-investointien estäminen ilman, että se juurikaan hillitsisi vähän lisäarvoa tuottavaa lyhytaikaista toimintaa.

3. XTX Suomessa, Kajaanin HPC-kampus

XTX rakentaa Kajaaniin pitkäaikaista, kestävää HPC-kampusta, joka on yksi suurimmista yksityisistä HPC-investoinneista, joita Suomessa on koskaan tehty.

Laajuus ja eteneminen

- Suunniteltu investointi: yli miljardi euroa
- Suunniteltu viittä datakeskusta
- Ensimmäinen datakeskus DC1 lähes valmis; toista datakeskusta DC2 parhaillaan rakennetaan
- Yli 300 suomalaista työntekijää työskentelee työmaalla
- Yli 90 prosenttia urakoiden arvosta on ostettu suomalaisilta yhtiöiltä

Paikallinen ja kansallinen taloudellinen arvo

- Pitkäaikainen työllisyys insinööri-, käyttö-, turvallisuus- ja kunnossapitotehtävissä
- Hankinnat paikallisesti luovat kestäviä taloudellisia kerrannaisvaikutuksia
- Paikallisen osaamisen ja asiantuntemuksen kasvu virallisten kumppanuuksien kautta (esim. Kajaanin ammattikorkeakoulu)

Ympäristö- ja järjestelmäedut

- Sitoutuminen lämmön uudelleenkäyttöön
- Tavoite saavuttaa hiilineutraali toiminta mahdollisuuksien rajoissa
- Halukkuus osallistua Fingridin kysyntäjousto- ja taajuudenhallintaohjelmiin (esim. nopea taajuusreservi, FFR), mikä parantaa verkon vakautta ja Suomen kykyä ottaa käyttöön eri uusiutuvan energian lähteitä (esim. tuuli)

Kyseessä on pitkäaikainen, useita vuosikymmeniä toimiva HPC-kampus, eikä lyhytaikainen, opportunistinen tai spekulatiivinen laskentatoiminta, kuten kryptovaluutan louhinta.

4. Esity HE 156/2025 vp – Vaikutusten arviointi

Lakiehdotuksessa HE 156/2025 vp ehdotetaan datakeskusten siirtämistä alemmasta veroluokasta yleiseen veroluokkaan seuraavasti:

- **0,05 snt/kWh → 2,24 snt/kWh** (voimaan 1.7.2026)

Muutos tarkoittaa energiantensiivisen toiminnan kustannusten äkillistä ja huomattavaa nousua, ja mielestämme sitä tulisi arvioida yhdessä mahdollisten tukien tai muiden korvaavien mekanismien kanssa. Ymmärrämme hallituksen vero- ja muut poliittiset perustelut verotuksen muuttamiselle. Asiantuntija-arvioimme mukaan muutoksen ajoitus ja mahdollisten tukipäätösten teko erillään veromuutoksesta aiheuttaa kuitenkin merkittäviä käytännön haasteita.

4.1 Välitön, merkittävä epävarmuus investoinneissa

Alemman verokannan poistaminen ilman korvaavan tukimekanismin käyttöönottoa aiheuttaa tilanteen, jossa

- energiantensiiviset HPC-operaattorit eivät voi arvioida näkymiään luotettavasti;
- päätöksiä pääoman pitkäaikaisesta käytöstä ei voida tehdä
- investointiaikataulut ja rakennusvaiheet joudutaan väistämättä keskeyttämään.

Tämä epävarmuus on jo johtanut siihen, että XTX on joutunut:

- keskeyttämään kolme viidestä suunnitellusta datakeskuksesta Kajaaniin siihen asti, kunnes sähköverotus ja mahdolliset korvaavat tukimekanismit ovat selvillä;
- selvittämään vaihtoehtoisia sijaintipaikkoja suunnitelluille kolmelle datakeskukselle.

4.2 Vaikutus Suomen kilpailukykyyn

HPC-datakeskusinvestoinnit ovat erittäin herkkiä sähkön kokonaiskustannuksille. Vertailukelpoisissa, vaihtoehtoisissa sijaintivaltiossa, kuten Ruotsissa, Norjassa ja Kanadassa, on selkeät ja vakaat puitteet HPC-toiminnalle.

Äkillinen veron korotus ilman tukimekanismien samanaikaista päättämistä:

- muuttaa merkittävästi Suomen suhteellista houkuttelevuutta;
- heikentää Suomen kilpailukykyä strategisen laskentainfrastruktuurin sijoituspaikkana;
- vaarantaa arvokkaiden ja lisäarvoa tuottavien HPC-hankkeiden menettämisen naapurimaihin.

4.3 Monivuotiset pääomasyklit

HPC-kampukset edellyttävät pitkän aikavälin suunnittelua. Jopa lyhytaikaiset epävarmuuden jaksot verotuksessa voivat keskeyttää rakentamisaikataulut ja investointipäätökset.

5. Ehdotetut muutokset Esityksen HE 156/2025 vp parantamiseksi

Jotta verojaosto voisi arvioida Esityksen käytännön vaikutuksia kattavasti, esitämme kolmea konkreettista muutosta, jotka parantaisivat Esityksen selkeyttä, ennustettavuutta ja yhdenmukaisuutta Suomen pitkän aikavälin digitaalista infrastruktuuria koskeviin tavoitteisiin.

Muutos A: Vahvistetaan selkeät lainsäädännölliset kriteerit korkean lisäarvon HPC-laskennan erottamiseksi spekulatiivisesta laskennasta

Esitys kohtelee tällä hetkellä kaikkea datakeskusten kuluttamaa sähköä samalla tavalla, vaikka veroluokan muutos vaikuttaa erilaisiin liiketoimintamalleihin perustavanlaatuisesti eri tavoin. Ehdotamme, että Esitykseen sisällytetään objektiiviset lakisääteiset kriteerit, joilla erotetaan toisistaan:

1. Korkean lisäarvon HPC-operaattorit, joille on ominaista:
 - vakaa, pitkäaikainen ja tutkimukseen perustuva laskenta
 - korkea taloudellinen tuottavuus per käytetty MWh sähköä
 - pääoman sitominen useiksi vuosikymmeniksi
 - lämmön hyötykäyttömahdollisuudet
 - kyky tukea Fingridiä kysyntäjousto- tai vastaavien kantaverkkoa tukevien palvelujen avulla
2. Spekulatiivista laskentaa harjoittavat toimijat, kuten kryptovaluutan louhijat, joille on ominaista:
 - lyhytaikainen ja vaihteleva toiminta
 - laskentatehtävien siirto erittäin helposti hintasyistä
 - lämmön hyötykäytön puute
 - ei kantaverkon sääntelyyn osallistumista
 - nousu- ja laskusuhdanteiset investointisyklit

Näiden kriteerien avulla lainsäätäjä voisi erottaa toisistaan toimijat, joiden toiminta on Suomen teollisuuden ja energiajärjestelmän tavoitteiden mukaista, niistä, joiden toiminta ei vastaa näitä tavoitteita.

Muutos B: Lisätään selkeä aikataulu alemman veroluokan poistolle ja korvaaville tukimekanismeille

Esityksessä poistetaan alennettu verokanta kaikilta datakeskuksilta ennen kuin hallituksen esiin tuoma uusi korvaava tukimekanismi on suunniteltu tai pantu täytäntöön. Tämä aiheuttaa merkittävää epävarmuutta investointeihin. Suosittelemme, että Esitystä muutetaan seuraavasti:

- määritellään siirtymäaikataulu, jossa vahvistetaan, milloin alempi veroluokkaa poistuu ja milloin tukimekanismi otetaan käyttöön
- vältetään tilanne, jossa toimijat joutuvat maksamaan sähköveroa yleisen veroluokan mukaisesti ilman selvyyttä tukimekanismista
- vahvistetaan, että korkean lisäarvon HPC-laskenta (ei kryptovaluutan louhinta) on oikeutettu tulevaan korvausmekanismiin.

Tämä antaisi toimijoille mahdollisuuden suunnitella monivuotiset investoinnit ennustettava verotus huomioiden samalla, kun hallitus saavuttaa edelleen poliittiset tavoitteensa.

Muutos C: Yhdenmukaistetaan Esitys strategisten HPC-investointien monivuotisen investointisyklin kanssa

Suurten HPC-kampusten investointisyklit ovat 10–25 vuotta. Jopa lyhyet epävarmuuden jaksot voivat:

- viivästyttää käynnissä olevia rakennusvaiheita
- estää uusien vaiheiden aloittamisen
- ohjata pitkäaikaista investointipääomaa kilpaileviin maihin.

Jos Esitystä tarkennetaan näillä muutoksilla, se lisäisi selkeiden aikataulu- ja luokittelukriteerien käyttöönotton **myönteisiä taloudellisia ja alueellisia vaikutuksia**, erityisesti:

- jo käynnissä olevien hankkeiden turvaaminen
- monivaiheisten HPC-kampusten mahdollistaminen Suomen strategian mukaisesti
- jatkuvien lisäinvestointien kannustaminen
- vakaan kuormituksen ja Fingridiä tukevien toimien varmistaminen

Muutokset varmistaisivat, että Suomi säilyy kilpailukykyisenä sijaintipaikkana strategisesti tärkeille HPC-toimijoiden sen sijaan, että Esitys tarkoittaisi heikentää Suomen houkuttelevuutta investointikohteena.

6. Johtopäätökset

XTX Finland Oy kiittää mahdollisuudesta antaa verojaostolle lausunto Esityksestä HE 156/2025 vp.

Asiantuntija-arvioimme on seuraava:

- Alemman verokannan poisto, jos se toteutetaan ennen kuin toiminnallinen vaihtoehtoinen mekanismi on olemassa, aiheuttaa huomattavaa epävarmuutta investointeihin.
- Tämä epävarmuus on jo osin pysäyttänyt XTX:n Kajaanin ja todennäköisesti muidenkin HPC-kehityksen.
- Korkean lisäarvon HPC:n ja matalan lisäarvon spekulatiivisen laskennan erottaminen on olennaista Esityksen todellisten vaikutusten ymmärtämiseksi.
- Suomen globaali kilpailukyky strategisen digitaalisen infrastruktuurin alalla on erittäin herkkä verotusta koskevalle epävarmuudelle.

XTX on edelleen sitoutunut Suomeen ja maailmanluokan vähähiilisen HPC-kampuksen rakentamiseen ja yhteistyöhön suomalaisten sidosryhmien, kuten Fingridin, kuntien, yliopistojen ja paikallisten urakoitsijoiden kanssa pitkän aikavälin taloudellisten ja ympäristöhyötyjen varmistamiseksi. Suunnitellun investointimme jäljellä olevien vaiheiden eteneminen riippuu kuitenkin lopulta ennustettavasta ja kansainvälisesti kilpailukykyisestä sähköverokehiksestä.

Annamme mielellämme lisätietoja ja tulemme myös mielellämme kuultavaksi suullisesti verojaostoon, jos jaosto katsoo sen hyödylliseksi.

Kunnioitavasti,

XTX Finland Oy